

FREMSTILLING AV PRESSBAR RÅTORV

Utdrag av St.prp. nr. 61 (1926).

DISPONENTEN for A/S Namdalens Brændtorvfabrik *Ƴ. L. E. Sundling* har opfunnet og patentert en metode til destruksjon av torvkolloider som vil falle enkel og billig for fabrikker som har lett adgang til sjøvann. *Professor Lindeman* ved Den tekniske høiskole i Trondheim uttaler om oppfinnelsen, at det første ledd i programmet — selve overføringen av torvmassen i pressbar stand — er løst på en enkel og lettvent måte, mens den tekniske utforming av pressningsarrangementet ennå gjenstår. Etter professorens mening vil der opstå flere maskintekniske vanskeligheter, men disse vil neppe være større enn at der vil kunne finnes en brukbar løsning. Han påpeker tilslutt, at såfremt man kan løse pressespørsmålet, og man kan levere torvbriketter til en med stenkull konkurrerende pris, vil man stå overfor store muligheter for anvendelse av landets torvforråd.

A/S Namdalens Brændtorvfabrik søker nu om støtte til videre uteksperimentering av nevnte metode og ber om en bevilgning av inn-til kr. 10 000,00.

Andragendet har vært forelagt *Det Norske Myrselskap*, Oslo, som stiller sig noget tvilende likeoverfor den nye oppfinnelse, idet det hevder, at den tekniske utforming vil by på vanskeligheter. Det uttaler dog, at det fullt ut kan underskrive professor Lindemans uttalelser om betydningen av at denne sak blir gjenstand for inngående forsøk.

Videre har saken vært forelagt professor *Odén* ved Den tekniska högskolan, Stockholm, til uttalelse. Han fremholder, at som regel bør utnyttelsen av en oppfinnelse overlates det private initiativ. Hvor det imidlertid, som i nærværende tilfelle, gjelder interesser av stor nasjonaløkonomisk betydning må det være på sin plass ved offentlig støtte å føre saken frem så langt at en bindende utredning og klarlegning av oppfinnelsen kan skje. Han er videre av den mening at metoden og forslaget til realisasjon av denne har sin store interesse, og anbefaler en mindre bevilgning til omhandlede øiemed.

Departementet skal bemerke, at spørsmålet om utnyttelse av våre torvmyrer er som ofte fremholdt av meget stor betydning og ethvert fremskritt på dette område må hilses med glede.

Man er fullt oppmerksom på, at hr. Sundlings oppfinnelse ikke betegner nogen løsning av det hele spørsmål, idet det nye ved hans fremgangsmåte kun angår forandring av torvens kolloidale tilstand, mens der ikke foreligger noget tilfredsstillende forslag til løsning av den tekniske side av saken, som etter de sakkyndiges uttalelser er meget vanskelig.

Det forekommer imidlertid departementet at oppfinnelsen betegner et godt skritt i den riktige retning og at det er ønskelig at der gis hr. Sundling anledning til å arbeide videre med spørsmålet.

Det er imidlertid for nærværende på grunn av de vanskelige øko-

nomiske forhold i landet og med de dårlige erfaringer som man nylig har hatt på brenntorvdriftens område vanskelig å få den private kapital interessert for saken, og departementet vil foreslå at der ydes A/S Namdalens Brændtorvfabrik et bidrag av kr. 10 000,00 av Torvlånefondets midler til hr. Sundlings fortsatte arbeide med sin oppfinnelse.

I statsråd den 14. mai 1926 er besluttet fremsatt proposisjon for Stortinget om at der av Torvlånefondets midler ydes kr. 10 000,00 i bidrag til A/S Namdalens Brændtorvfabrik til uteksperimentering av en av disponent Sundling opfunnen metode til fremstilling av pressbar råtorv.

Statsrådene *Morell* og *Robertson* finner ikke å kunne slutte sig til forslaget, idet de er i sterk tvil om omhandlede metode vil vise praktisk brukbare resultater.

TORVSTRØ I GRISEHUSET

GRISEAVL uten *torvstrø* duger ikke.

Den bekjente griseopdretter *Søren Berg* uttalte at *torvstrø* var *uundværlig for griseavl*.

Torvstrø gir dyrene mykt leie og tidsfordriv. Husk å bruke *torvstrø* i grisehuset.

Når hensynet tas til opslugningsevnen er *torvstrø* billig. Har De råd til å la gjødselen rinne bort?

I grisehuset trænges også *torvstrø* i sommermånedene.

ÅRSPENGER

DER er fremdeles anledning til å innbetale kontingenten pr. post-anvisning direkte til myrselskapets hovedkontor, men til høsten blir restansene å opkreve med tillegg av omkostninger.

Vi vil være meget takknemlige for å få årspengene innbetalt nu.

TILSALGS

FRA myrselskapets anlegg *Forsøksstasjonen i myrdyrking*, Mære st. og *Forsøksanstalten i torvbruk*, Våler i Solør selges til dagens billigste priser: *Høi, halm og andre jordbruksprodukter samt torvstrø og brenntorv*.

Særskilt rabatt ved kontant betaling.
